

14. Molitve po tihi sv. maši, kakor jih je ukazal sv. Oče Leon XIII., posebej natisnene za cerkve, list, večja oblika. Na podobicah za v molitvenik pri Milici po 2 in 5 kr.; v kat. bukvarni po 3 kr.

15.—19. Omeniti nam je tudi pastirskih listov prevzvišenih vladik slov. biskupij, izhajajočih za postni čas v dotičnih službenih listih, pa tudi posebe na posamnih. Pastirski list knezoškofa dr. Alojzija Zorna za goriško nadškofijo, govoreč (?) Pastirski list dr. Janeza Nepomuka Glavine, za tržaško-koprsko škofijo, govoreč o postu. — Pastirski list dr. Jakoba Maksimilijana Stepischnegga, knezoškofa labodskega. Tvarina? — Prestava iz nemškega? — Pastirski list knezoškofa Petra Funderja za krško vladikovino podaje „nauke za postni čas“, najbrž iz nemščine preložen. — Za ljubljansko biskupijo je izšla samó „postna postava“. —

(Dalje prihodnjič.)

„Glasbena Matica“. Javna preskušnja, katero je priredila „Glasbena Matica“, z gojenci glasbene šole dné 15. marcija t. l. v dvorani ljubljanske čitalnice, obnesla se je izvrstno in mnogoštevilni poslušalci so bili iznenadjeni o produkcijah učenk in učencev. Počastila sta to produkcijo s svojo navzočnostjo tudi visokorodna gospoda c. kr. deželni predsednik baron Winkler in deželni glavar grof Thurn.

Vspored je obsežal 23 točec in preskušnja je trajala polutretjo uro.

Takoj prva točka programa: Mendelssohnova koračnica iz „Sommernachts-trauma“, prirejena za dva klavirja (8ročno) in godála na lok, vzbudila je občno pozornost. Na klavirji so svirale gospice Lujiza Moosova, Marija Moosova, Jeni Rupnikova in Josipina Dolenčeva, gosli, violi, violoncello in kontrabas so godli učenci 1., 2. in 4. razreda. Ensemble je bil vrlo dober, vse je šlo tako gladko in točno, da je bilo veselje slušati in gledati, kako vneto in pazljivo so mladi sviratelji na svojih instrumentih zvrševali nalogo svojo.

Ker bi bilo preobširno, ko bi hotel vse posamezne točke naštevati, omeniti hočem le onih, katere so imele že bolj koncertantni značaj. —

V Ant. Nedvčdovem mešanem zboru „Oblakom“, katerega so peli vsi učenci pevske šole, zapazili smo, da je med učenci „Glasbene Matice“ mnogo pevcev in pevk, in da jih je dosti, ki imajo prav lepe čvrste glasove. Petje je bilo jako dobro, le tempo je bil nekoliko prepočasen pri ti pesmi. — Jako prijetno je bilo slišati F. Mendelssohnov dvoglasni spev „Gospodov dan“, katerega so pele s spremljevanjem na klavirji gospice Lujiza Moosova, Jeni Rupnikova, Josipina Dolenčeva, M. Stupičeva, Z. Kersnikova, M. Paciharjeva, Ana Moosova in Herm. Šuhova. Iste gospice so pele tudi V. Lichteneggerjev zbor: „Lepa naša domovina“ v sestavi za 4 ženske glasove. Priznati mora vsak, da so se gospodične v tem kratkem času, odkar obstoji pevski oddelek pri „Glasbeni Matici“, vrlo dobro privadile petja in ko bodo po daljši vaji ojačile svoje glasove ter otresle še óno, vsacemu začetniku več ali menj prirojeno bojazen pri javnih nastopih, bode vspeh gotovo še lepši. Tode že po prvi ti preskušnji jim smemo čestitati, da so s pravim čutom popevale in da so posebno tudi tekst prav lepo izgovarjale, kar dela nekaterim pevcem mnogo težave. — Ker sem že o petji začel poročati, naj takoj zdaj omenim učenca Ivana Pianeckega, kateri je pel Zajčovo pesem „Večerna“. Pianekki ima izreden talent za muziko in jako simpatičen bariton, prikupil se je torej občinstvu takoj po prvih taktih. Skladba, katero je pel, pač mu ni ugodna bila in tudi spremljevanje je bilo sem ter tja nekoliko preglasno, pri vsem tem pa je le prodril solist ter izzval gromovite dobroklice, kateri naj bodo nadarjenemu mladenčcu v vzpodbujajo k daljnemu učenju. —

Mešani zbor: „Opomin k petju“ so peli vsi učenci pevske šole tako čvrsto in eksaktno, da so jo morali na občno burno zahtevanje ponavljati — Med instrumentalnimi točkami so bile posebno pohvaljene: Homanov „Adagio“, kvartet za gosli, violo in violoncello, katerega so godli učenci J. Kos, K. Gabriel, St. Primožič in Iv. Pianekci. Poznalo se je, da so tu svirali najboljši učenci godbenega oddelka, kajti čuli nismo niti najmanjše napake. — Vse hvale vredno je godel učenec Štefan Primožič viola-solo iz Suppéjeve uverture k igri „Dichter und Bauer“. Redkokrat se sliši kakšen solo na violi in vendar je ta instrument prav pripraven tudi za soloigre. Prav vesel smé biti učenec Primožič, da je premagal že prve tehnične težave ter da je že zmožen izvabiti violi tako prijetne glasove. — Izenadil nas je tudi učenec Janko Kos, ki je Mazasovo „koncertno etudo“ tako briljantno igral, da smo ga vsi občudovali. Le tako naprej! Kalivodovo „koncertno uverturo“ za klavir (4ročno) in godála na lok so svirali Ana Moosova, Oskar Dev in učenci 2., 3. in 4. oddelka prav dobro, še bolj je pa ustrezala občinstvu Sochorjeva „Popotnica šolska“ za dva klavirja (8ročno) in godála na lok. Klavir so igrale učenke J. Hofbauer, M. Pucihar, A. Zajec in J. Jeršan, druge instrumente so godli učenci 2., 3. in 4. oddelka, goslarji. Taka skladba je kakor nalašč za tako produkcijo, ker ugaja mladini po svoji lahkotni melodiji in vsled veselega ritmičnega gibanja. Urejena je tako, da jo svirajo učenci brez posebnih težav, tedaj ni čuda, da so jo s pravo mladostno ognjevitostjo svirali vsi učenci.

O produkcijah na klavirji moram posebno pohvaliti gospico Ano Moosovo, katera je svirala „allegro“ iz Mozartove sonate v *F* jako dobro; gospico Lujizo Moosovo, katera je svirala „allegro molto“ iz Beethovnovе sonate opus 10 in s svojo spretno igro dokazala, da vsled svoje velike nadarjenosti in pridnosti kaj vrlo napreduje. —

Uverturo iz Heroldove opere „Zampa“ svirale so 8ročno na dveh klavirjih učenke L. Moosova, A. Moosova, M. Moosova in J. Dolenčeva tako sigurno, da sme njih učitelj gosp. O h m pl. Janušovský pač ponosen biti na take učenke.

Kaj pogumno in efektno je igral učenec Oskar Dev Varlanoff-Bayerjevo „Sarafan-fantazijo“ in ako ostane ta mladenič stanoviten v vaji in učenji na muzikalnem polji, postati more s časom imeniten virtuoz. — Gospica Josipina Dolenčeva pa je svirala z lepim čutom F. S. Vilharjevo skladbo „V tistem mraku“ ter s tem sebi in svojemu strijčku skladatelju delala čast. Ko je predsednik „Glasbene Matice“ gospod Fran Ravničar v lepem govoru zbranemu občinstvu razjasnil važnost in korist tega društva ter izrekel hvalo gospodom učiteljem in marljivim učencem, zahvalil se je še v imenu odborovem visokorodnemu gospodu deželnemu predsedniku in deželnemu glavarju ter občinstvu, da so počestili učence, učitelje in vse društvo s svojo navzočnostjo. Na to je predsednik izročil najpridnejšim učencem priznalne diplome, na kar je sklenil govor svoj z navdušenim „živel naš presvetli cesar!“ in odmevali so po vsi dvorani gromoviti živio- in slava-klici. Potem so zapeli kaj navdušeno vsi učenci s spremljevanjem godbe cesarsko pesem, katero je občinstvo stojé poslušalo.

Vspeh te javne preskušnje je bil sijajen in odbor „Glasbene Matice“, kakor tudi njeni učitelji smejo ponosni biti zaradi tega vspeha. — Napredek od lanskega leta je zares velik. Letos je nad 80 gojencev v glasbeni šoli in ti dobivajo pouk v godbi na klavirji, na goslih, na violi, na violoncellu, na violonu, v petji, v harmoniji in v zgodovini glasbe.

Ko smo ustanovili „Glasbeno Matico“, imeli smo pač pred očmi tudi to, da s časoma nastane v društvu glasbena šola, iz katere bi se pozneje osnoval konservatorij. Ako bode glasbena šola tako vrlo napredovala, kakor do sedaj in ako najde „Glasbena Matica“ dovolj podpore od slavne c. kr. vlade, od slavnega deželnega zbora, od slavnega ljubljanskega mestnega zbora in tudi od naših domorodcev, nadejati se smemo, da nam vzraste kmalu za Slovence, med katerimi se nahaja toliko glasbenih talentov, tako potrebni konservatorij. Ne zamerite mi torej, predragi rojaki. ako vas zopet moledovam in vam vroče priporočam našo „Glasbeno Matico“, da jo podpirate, da ji pristopate v prav mnogobrojnem številu kot ustanovniki ali pa vsak kot letniki, kar vsacega stoji samó po 2 gld. na leto. Poznam vas, da radi poslušate petje in godbo, da radi čujete, ako se pokaže tudi jeden naših ljudij kot virtuozi ali izvrsten pevec; kaj veseli ste, če vam zлага kdo na naše slovenske poezije lepe napeve; toda treba je tudi, da radi posežete nekoliko v žep in žrtvujete vsak po svoji moči nekaj goldinarjev, da moremo podpirati našo nadarjeno mladino, ki se z ognjevitim veseljem vadi v prelepi glasbeni umetnosti.

V. Valenta.

Vacslav Brožík. Gospod Sedelmayer je priredil na Dunaji jako zanimivo razstavo avstrijskih in ogerskih slikarjev, ki živé v Parizu. O Munkacsyji sem že pisal, a takrat razstava še ni bila dovršena, kajti nekaj tednov pozneje se je uredila tudi zbirka Brožíkovih podob. Munkacsyjeve slike so zanimale tako, da je bil umetniški dom vedno poln, a sedaj, ko so pridjali še Brožíkove, kar vrelo je ljudstvo notri. Menda ves Dunaj si je ogledal epohalne umotvore. Ne morem si kaj, da bi v kratkih črticah ne podal životopisa Brožíkovega, predno opišem podobe, kajti prezanimiv je.

Vacslav Brožík se je porodil leta 1852. v Tremošni pri Plznu na Češkem. Pred kakimi dvajsetimi leti je bil oče njegov ključar v Ringhofferjevi tovarni za vagone v Kosirji pri Pragi. Malega dečka so poslali v šolo, a rajši je varoval sadje na vrtu, kjer je lahko po volji svoji risal ali pa narejal podobe od ilovice. Že tačas je naslikal prvo oljnato podobo, ki je predstavljala družino piskrovežčev. Umetnik pa sam ne ve, kaj se je zgodilo z njo. Ko je bil deček petnajstih let, hoteli so mu roditelji preskrbeti kako službovanje. Štiri tedne je delal v Smichovski tovarni za porcelan, kar mu ni nič ugajalo; zategadelj je šel zopet za vrtniškega čuvaja, da je mogel risati. Kmalu se je zvedelo po umetniških krogih praških o nenavadni nadarjenosti mladega čuvaja Vacslava. Čul je to tudi dunajski prof. Trenkwald, takrat ravnatelj praški akademiji. Ta bi ga bil takoj rad vzprejel v svojo šolo, a ker ni imel nikake vede in omike, moral je nekoliko časa obiskovati privatno šolo, kjer je dobil prvi sistematični pouk v risanju. Leta 1868. je stopil reden učenec v praško akademijo. Deset let pozneje si je pridobil v Parizu prvi lavor, postavil temeljni kamen svoji sreči. Ta desetletna doba njegovih studij je bila doba borjenja in stradanja; mnogo je užil bridkosti, a vztrajnost njegova mu je pomagala in nič ga ni odvrnilo od svojega namena, postati slikarjem velike historije. Prvo njegovo delo je bila zgodovinska slika „Eva Lobkovičeva pri svojem očetu v ječi“. Leta 1871. izvršeno sliko je kupila umetniška družba praška. Takrat je imel Brožík dvajset let. Umetniške razmere v Pragi mu niso ugajale in šel je v Draždane, kjer se mu je kaj slabo godilo; najlepše kopije je prodajal po tolarji, da je mogel živeti, a vendar je v tem naslikal podobo „Ženitovanje Zaviša s Kuniundo, vdovo Přemislja Otakarja II.“ Že leta 1872. je bila v Pragi razstavljena in je vzbudila občno pozornost zaradi krasnega kolorita. A kako je nastala? Na